

Список літератури

1. Кузнецов С.П. Динамический хаос: монография / С.П. Кузнецов. – М.: Физматлит, 2002. – 296 с.
2. Шустер Г. Детерминированный хаос. Введение : пер. с нем. / Генрих Шустер. – М.: Мир, 1988. – 256 с.
3. Круглов В.В. Нечеткая логика и искусственные нейронные сети / В.В. Круглов, М.И. Дли, Р.Ю. Голунов. – М.: Солон, 1996. – 348 с.
4. Корнієнко В.І. Ідентифікація нелінійних процесів по часових реалізаціях / В.І. Корнієнко, Д.Ю. Скриль // Науковий вісник Національного гірничого університету – 2009. – №3. – С. 85–89.
5. Ивахненко А.Г. Долгосрочное прогнозирование и управление сложными системами / А.Г. Ивахненко. – К.: Техніка, 1975. – 312 с.
6. Сычев В. Фрактальный анализ. Программа Fractan 4.4 / Вячеслав Сычев. – [http:// impb.ru/~sychyov/](http://impb.ru/~sychyov/).

Разработана модифицированная методика идентификации сложных природных процессов по временным реализациям, которая включает определение режима

работы порождающей системы и его характеристик, синтез математической модели. На примере прогнозирования расходов рек Днепра, Немана и Северского Донца показана эффективность этой методики.

Ключевые слова: *идентификация, прогнозирование, стохастический процесс, часовая реализация, нелинейная система*

It has been designed the modified methodology for identification of stochastic natural processes on temporal realizations, which includes determination of the mode of operation of the originative system, its descriptions and synthesis of mathematical model. The efficiency of this method is shown on the example of prediction of flow of the rivers Dniper, Neman and Siverskyi Donets.

Keywords: *identification, prediction, stochastic process, temporal realization, nonlinear system*

Рекомендовано до публікації д.т.н. Г.В. Кузнецовим. Дата надходження рукопису 15.09.10

УДК 681.3

© Рузова Т.А., 2010

Т.А. Рузова

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ АЛГОРИТМА ГРЭХЕМА ДЛЯ ПОСТРОЕНИЯ ВЫПУКЛЫХ ОБОЛОЧЕК ОБЪЕКТОВ РАСТРОВОЙ ГРАФИКИ

Т.А. Ruzova

GRAHAM ALGORITHM DEVELOPMENT FOR CONSTRUCTING CONVEX HULLS OF BITMAPPED OBJECTS

Проведен анализ проблем, возникающих при использовании алгоритма Грэхема для построения выпуклых оболочек к объектам растровой графики. Предложено усовершенствование алгоритма для построения выпуклых оболочек объектов с целочисленными координатами. Модификация алгоритма позволяет избежать погрешностей, связанных с дискретным представлением контура, при построении оболочек объектов сложной конфигурации. Предложенный подход может быть использован при разработке компьютерных систем для решения широкого круга задач.

Ключевые слова: *алгоритм Грэхема, выпуклая оболочка, растровое изображение, граница объекта, полярный угол*

Введение. Понятие выпуклой оболочки широко используется при решении различных задач вычислительной геометрии [1, 2]. Таких, на первый взгляд, далеких от нее как задача о максимумах множества точек, а также для широкого круга задач статистики. Если многомерные статистические данные рассматривать как точки в евклидовом пространстве, то многие статистические задачи (такие как задача о робастном оценивании, монотонной регрессии и др.) можно рассматривать с точки зрения вычислительной геометрии. Во многих задачах построение выпуклой оболочки является определяющим моментом. Выпуклые оболочки находят применение и в задачах распознавания образов. Один из часто используемых способов описания формы объекта основан на построении его выпуклой оболочки и определении дефицита выпуклости [3, 4]. Понятие дефицита выпуклости используется также при построении деревьев вогнутости, в задачах о восстановлении

формы объектов на изображении [5]. Выпуклые оболочки применяются также для сегментации агрегированных объектов [6]. Построение выпуклых оболочек является существенным этапом решения задач компоновки и раскроя материалов [7]. Поэтому методам построения выпуклых оболочек посвящено большое число публикаций [1, 8–12]. К числу наиболее известных относят алгоритмы Грэхема, Джарвиса, Чена.

Постановка задачи. Алгоритм Грэхема [11] является одним из наиболее простых и позволяет построить выпуклую оболочку N точек на плоскости за время $O(N \log N)$ при памяти $O(N)$ с использованием только арифметических операций и сравнений [1]. Однако, применение этого алгоритма в дискретных системах, к которым относятся изображения растровой графики, сопряжено с рядом проблем, связанных с использованием полярных координат. При переходе из непрерывного пространства вещественных чисел к дискретным координатам объек-

тов растрової графіки виникають погрешності, які приводять до помилок в роботі алгоритма.

Цілью даної роботи являється удосконалення алгоритма Грэхема для побудови випуклих оболонок об'єктів з цілочисельними координатами.

Методи рішення. Алгоритм Грэхема складається з наступних операцій. Переносимо початок координат в деяку внутрішню точку досліджуваного множинства. Далі упорядковуємо точки за зростанням полярного кута. Як початкову вибираємо точку, заздалегідь відому, що є вершиною випуклої оболонки. При збіганні значень полярного кута у декількох точках проводимо їх упорядкування за відстанню від початку координат. Таким чином отримана зв'язана упорядкована послідовність точок. Суть методу полягає в аналізі цієї послідовності з метою усунення внутрішніх точок.

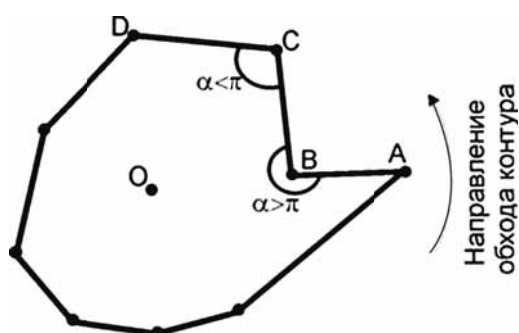

Рис. 1. Схема обходу контура методом Грэхема

Для цього вводиться поняття правого і левого поворотів. Точки утворюють лівий поворот, якщо при обході контура проти годинникової стрілки внутрішній кут, утворений ними, менше π , в протилежному випадку точки утворюють правий поворот. Так, точки BCD контура, зображеного на рис. 1, утворюють лівий поворот, а точки ABC – правий.

При обході випуклого багатокутника можуть виконуватися тільки ліві повороти. В випадку правого повороту ABC точка B є внутрішньою і при побудові оболонки повинна бути виключена, так як не може бути крайньою точкою (она є внутрішньою точкою трикутника OAC). Таким чином, при переборі точок контура можливі два варіанти:

1. Якщо точки утворюють лівий поворот (BCD), вносимо розглядавану точку (C) в список вузлів випуклої оболонки і переходимо до аналізу наступної трійки.

2. Якщо точки утворюють правий поворот (ABC), то розглядавану точку (B) відкидаємо.

При побудові випуклих оболонок до простих фігур застосування цього алгоритму не викликає труднощів. Однак при обході фігур зі складним контуром виникають труднощі, пов'язані з погрешностями переходу від цілочисельних координат розглядаваного об'єкта растрового зображення в простір вещественних чисел. Наприклад, у абстрактній спіралі, зображеної на рис. 2 а, точки A і B характеризуються однаковим значенням полярного

кута, лежать на одному промені, що виходить з точки O – полюса системи координат. Однак, растрове представлення цього об'єкта містить погрешності. Так, точки A і B цієї спіралі, представлені в растровому форматі, знаходяться на різних променях. Промені, проведені з полюса O в центри пікселів, що відповідають цим точкам, відрізняються на кут $\Delta\alpha$.

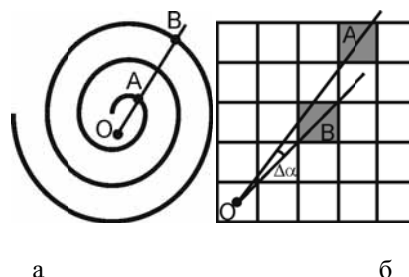

Рис. 2. Погрешність растрового представлення об'єкта

Крім того, погрешність $\Delta\alpha$ визначення полярного кута не є постійною для одного і того ж об'єкта. Шаг зміни полярного кута при послідовному переборі точок контура не є постійним, а залежить також від кривизни контура. На ділянках контура меншої кривизни зміна кута більша, ніж на ділянках з більшою кривизною. На рис. 3 $\Delta\alpha_1 < \Delta\alpha_2$. Таке непостійство кроку не дозволяє ввести порогове значення для погрешності визначення кута.

Таким чином, точки A і B (рис. 2) з однаковим значенням полярного кута будуть неправильно внесені в упорядкований список точок контура, що призведе до помилки в роботі алгоритму.

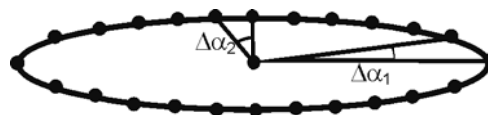

Рис. 3. Зміна полярного кута на ділянках контура різної кривизни

Внаслідок цього автором запропоновано внести зміни, які дозволяють уникнути зазначеного недоліку. Робота модифікованого алгоритму будується наступним чином:

1. Вибираємо внутрішню точку O множинства, наприклад центр тяжкості фігури.

2. Як початкову точку вибираємо найвищу точку контура з найменшою абсциссою.

3. Здійснюємо обхід контура і проводимо послідовний аналіз трійок вершин на правий і лівий поворот. Якщо трійка ABC утворює правий поворот, точку B відкидаємо, а в випадку лівого повороту здійснюємо ревізію строящогося оболонки наступним чином (рис. 4). Для кожної точки P побудованого ділянки випуклої оболонки перевіряємо, чи перетинає лінійний відрізок BP побудований ділянку випуклої оболонки в деякій точці Q, відмінній від P і B. При наявності такого перетинання вносимо точку Q в список вузлів оболонки, а ділянку PQ ис-

ключаем из оболочки (на рис. 4 исключаемый участок представлен пунктирной линией).

Шаг 3 повторяем до получения оболочки, не содержащей правых поворотов и точек пересечения.

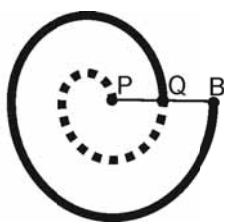

Рис. 4. Корректировка выпуклой оболочки

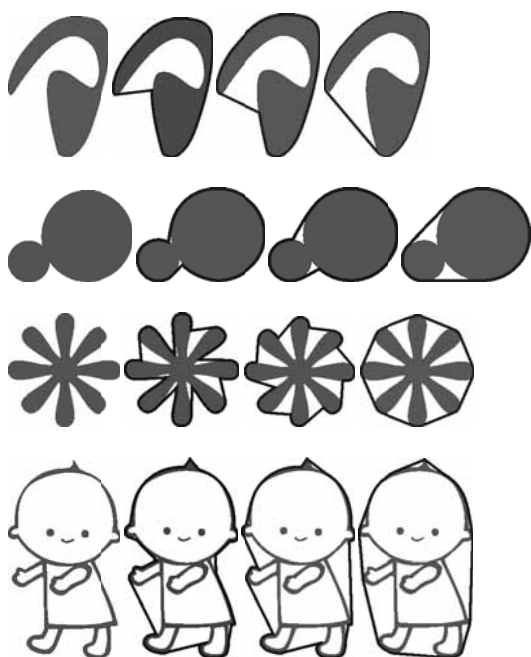

Рис. 5. Поэтапное построение выпуклой оболочки

На рис. 5 приведен пример поэтапного построения выпуклых оболочек для объектов различной степени сложности. Обход контура осуществлялся по часовой стрелке.

Выводы. В результате анализа проблем, возникающих при практическом использовании алгоритма Грэхема для построения выпуклых оболочек к объектам, представленным на изображениях растровой графики, предложено усовершенствование алгоритма, исключющее сортировку точек границы объекта по углу в полярной системе координат и позволяющее избежать погрешностей, связанных с дискретным представлением контура, в определении полярного угла, что, тем самым, позволяет избежать ошибок при построении оболочек объектов сложной конфигурации.

Предложенный подход может быть использован при разработке компьютерных систем, использующих выпуклые оболочки для решения различных задач вычислительной геометрии, распознавания образов, сегментации агрегированных объектов, компоновки и раскроя материалов и др.

Список литературы

1. Препарата Ф., Шеймос М. Вычислительная геометрия: Введение. – М.: Мир, 1989. – 478 с.
2. Рюэль Д. Статистическая механика. Строгие результаты. – М.: Мир, 1971. – 368.
3. Дуда Р., Харт П. Распознавание образов и анализ сцен. – М.: Мир, 1976. – 511.
4. Batchelor B.G., Whelan P.F. Intelligent vision systems for industry. – Springer-Verlag, 1997. – P. 457.
5. Badawy O., Kamel M. Shape Retrieval using Concavity Trees // Proceedings of the Pattern Recognition, 17th International Conference. – 2004. – Vol. 3. – P. 111–115.
6. Kutalik Z. Razaz M. Occluding convex image segmentation for e.coli microscopy images // XII European Signal Processing Conference EUSIPCO. – 2004. – P. 937–940.
7. Freeman H. Computer processing of line-drawing images // ACM Computing Surveys (CSUR). – 1974. – Vol. 6. – P. 57–97.
8. Kim C.E., Stojmenovic I. Sequential and parallel approximate convex hull algorithms // Computers and Artificial Intelligence. – 1995. – Vol. 14. – №6. – P. 597–610.
9. Badashian A.S., Razzazi M.R. Kinetic convex hull algorithm using spiral kinetic data structure // International Conference Computational Science and its Applications. – Kuala Lumpur. – 2007. – P. 216–226.
10. Brönnimann H., Iacono J. Space-efficient planar convex hull algorithms // Theoretical Computer Science. – 2004. – Vol. 31(1). – P. 25–40.
11. Graham R.L. An efficient algorithm for determining the convex hull of finite planar set // Information Processing Letters. – 1:132–133. – 1972.
12. An P. A modification of Graham’s algorithm for determining the convex hull of a finite planar set // Annales Mathematicae et Informaticae. – 2007. – Vol. 34. – P. 3–8.

Проведено аналіз проблем, які виникають при застосуванні алгоритму Грехема для побудови опуклих оболонок до об’єктів растрової графіки. Запропоновано вдосконалення алгоритму для побудови опуклих оболонок об’єктів із цілочисельними координатами. Модифікація алгоритму дозволяє уникнути похибок, пов’язаних із дискретним представленням контуру, при побудові оболонок об’єктів складної конфігурації. Запропонований підхід може бути використаний при розробці комп’ютерних систем для рішення широкого кола задач.

Ключові слова: алгоритм Грехема, опукла оболонка, растрове зображення, границя об’єкта, полярний кут

It has been analysed the problems occurring while using Graham algorithm for constructing convex hulls of bitmapped objects. It is proposed the algorithm of making hulls for geometrically-complex objects improvement which allows avoiding errors caused by discrete representation of contour. Proposed approach can be used for designing software concerning wide range of problems.

Keywords: Graham algorithm, convex hull, bitmapped image, object’s contour, polar angle

Рекомендовано до публікації д.т.н. В.І. Корсунюм. Дата надходження рукопису 22.09.10